

УДК 355.233.22**ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
І СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ***Шевченко В.І., ст. викладач,
irinaser86@gmail.com**Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В останні роки істотно зросла зацікавленість фахівців до проблеми фізичного виховання дітей, підлітків та учнівської молоді. Фізична культура в цілому і всі її види покликані за допомогою раціонально організованої рухової активності, використовуючи природні ресурси і духовні сили, максимально реалізувати можливості організму і особистості для повноцінного життя, самовиявлення і творчості. Саме тому, уряд визначив турботу про здоров'я та удосконалення фізичного виховання підростаючого покоління як один із пріоритетних напрямів модернізації української освіти [1, стор 48].

В сучасних умовах розвитку суспільства виникла гостра потреба переходу від традиційно сформованих схем змісту і організації системи фізичного виховання осіб, які навчаються в освітніх установах до інноваційної педагогічної технології цього процесу, яка буде ефективно вирішувати завдання збереження і зміцнення здоров'я підростаючого покоління країни. Освітньо-виховний процес в області фізичної культури розглядається як система формування у тих хто займається навичок і потреб у саморозвитку, самовдосконаленні, самоосвіті та самоорганізації, провідними компонентами якого є: забезпечення єдності навчально-тренувального процесу, медико - педагогічного обстеження, аналізу ефективності фізичного виховання і самодіагностики; діагностика, корекція стану здоров'я й оптимізація форм, засобів, методів фізичної культури; підготовка фахівців, здатних до сприйняття нової інформації, до розробки і впровадження педагогічних технологій оздоровлення на основі нових наукових даних.

Взагалі кажучи, фізичне виховання у ВНЗ має на меті вирішення наступних завдань:

1. Всебічна фізична підготовка студентів.
2. Виховання у студентів високих моральних, вольових і фізичних якостей, готовності до високопродуктивної праці.

3. Збереження і зміцнення здоров'я студентів, сприяння правильному формуванню і всебічному розвитку організму, підтримка високої працездатності протягом всього періоду навчання.

4. Виховання у студентів переконаності в необхідності регулярно займатися фізичною культурою і спортом.

5. Придбання студентами необхідних знань з основ теорії, методики і організації фізичного виховання і спортивного тренування.

6. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів з урахуванням особливостей їх майбутньої трудової діяльності [2, стор 48]..

Для того щоб система фізичного виховання була ефективною, вона повинна бути безперервною для різних вікових груп учнівської молоді на всіх рівнях освіти-від дитячих садків до вищих навчальних закладів. Безперервність і спадкоємність фізичного виховання учнівської молоді в системі освіти забезпечуються:

- єдиної законодавчої нормативно-правової бази у сфері фізичної культури, спорту та освіти;

- сукупністю спадкоємних примірних навчальних програм різних рівнів освіти з фізичної культури;

- систематичним використанням засобів фізичної культури у режимі навчальної та позанавчальної години;

- поєднанням різних форм занять фізичними вправами, спортом і туризмом протягом навчального тижня;

- системою гігієнічного навчання і виховання учнівської молоді, формування навичок здорового способу життя;

- дотримуватися вимог щодо контролю динаміки фізичної підготовленості учнівської молоді в освітніх установах [2, стор 52].

В останні роки в системі освіти спостерігається різке погіршення стану здоров'я і фізичної підготовленості учнівської молоді. Високий відсоток відхилення від норми постави першокурсників, що свідчить про низький рівень умов навчально-виховного процесу та санітарно-гігієнічного виховання в школах. Знижена функціональна діяльність серця і фізична працездатність у дітей, які проживають в умовах загазованого повітря, великий відсоток дітей, які страждають хронічними захворюваннями, говорять про необхідність вдосконалення процесу фізичного виховання, так як стратегія забезпечення здоров'я дітей, підлітків та молоді шляхом лікування та медикаментозної профілактики захворювань є пасивною, не в повній

мірі відповідає сучасним уявленням про підвищення і збереження високого рівня здоров'я. До теперішнього часу гостро стоїть і, на жаль, у багатьох школах не вирішена проблема фізичного виховання дітей з різними відхиленнями в стані здоров'я. Таких дітей просто звільняють від занять фізкультурою, в той час як ослаблені діти ще більшою мірою потребують благотворний вплив на організм різних засобів фізичної культури. В результаті чого необгрунтовано велика кількість учнів виявляється в числі звільнених від фізичної культури. Основними завданнями фізичного виховання учнів, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи, є: підвищення фізичної і розумової працездатності, освоєння і розвиток основних рухових умінь і навичок, виховання правильної постави та її корекція [3].

Очевидно, що необхідно розробити і впровадити на уроках фізичного виховання в навчальних закладах комплекс обов'язкових вправ по корекції і профілактиці сколіозів і розвитку грудної клітини. Слід не тільки відновити рівень санітарно-гігієнічного виховання минулих років, а й значно посилити його у навчальних закладах, враховуючи наявну екологічну обстановку. Необхідно з першого класу виробляти у дітей навички та вміння фізичного самовиховання і самовдосконалення, оскільки головна роль у вирішенні завдань відновлення і корекції здоров'я дітей, підлітків та учнівської молоді належить саме саморозвитку, самовдосконалення, самоосвіти і самоорганізації. Так, наприклад, проводяться масові оздоровчі, фізкультурні і спортивні заходи направлені на широке залучення молоді до регулярних занять фізичною культурою і спортом, на зміцнення здоров'я, вдосконалення фізичної і спортивної підготовленості учнів, студентів. Вони організовуються у вільний від учбових занять час, у вихідні та святкові дні, в оздоровчо - спортивних таборах, під час навчальних практик, табірних зборів, в студентських будівельних загонах. Навчальний процес з фізичного виховання в освітніх установах доповнюється позанавчальними формами занять фізичною культурою в спортивних клубах та колективах фізичної культури. Для поліпшення фізичної підготовки проводяться пробні нововведення. Наприклад, для проведення практичних занять з фізичного виховання у вузах і школах створюються три навчальних відділення: підготовче, спортивного вдосконалення та спеціальне. Кожне відділення має особливості комплектування специфічні завдання. Основою для вирішення цих

завдань служить система організаційних форм і методів навчання. Ця система об'єднує традиційні методичні принципи і прийоми фізичної підготовки з новітніми методами організації передачі та засвоєння матеріалу, передбачає чітку регламентацію співвідношення обсягу і інтенсивності фізичного навантаження, послідовності навчання, чергування різних видів і форм навчальної роботи. Застосовуються нові підходи до навчання окремих видів спорту, таких як стрибки у воду, синхронне плавання, аеробіка, баскетбол та ін. Кожне нове покоління тренерів пропонує нові варіанти підготовки, методи навчання підростаючого покоління. Крім оздоровчого тренування, заняття фізичною культурою повинні включати навчання основам психорегуляції, загартовування і масажу, а також грамотний самоконтроль і регулярний лікарський контроль. Тільки комплексний підхід до проблем масової фізкультури може забезпечити ефективність занять для корінного поліпшення здоров'я населення, а значить і фізичних якостей. Впровадження в практику комп'ютерної системи експрес-оцінки фізичного здоров'я і, на цій основі, індивідуалізованих фізкультурно-оздоровчих програм, значно підвищує ефективність реабілітаційно-оздоровчих заходів у учнів. Дана програма підвищує мотивацію до занять фізкультурою в школі і домашніх умовах [4, стор 118].

Таким чином, пріоритетними напрямками вдосконалення процесу фізичного виховання в освітніх установах повинні стати:

- створення умов в освітніх установах, які сприяють збереженню та зміцненню фізичного і психічного здоров'я дошкільнят та учнівської молоді засобами фізичної культури і спорту;
- забезпечення тісної взаємодії навчального та позанавчального процесу фізичного виховання для освоєння цінностей фізичної культури, задоволення потреб учнівської молоді в заняттях фізичними вправами, спортом і туризмом;
- формування фізичної культури особистості учня з урахуванням його індивідуальних здібностей і мотивації;
- удосконалення лікарсько-педагогічного контролю за організацією фізичного виховання в освітніх установах;
- об'єктивізацію оцінки рівня фізичного розвитку та підготовленості учнівської молоді до майбутньої професійної діяльності;
- профілактику асоціальної поведінки учнівської молоді засобами фізичної культури і спорту;

- оснащення навчально-спортивним обладнанням та інвентарем загальноосвітніх закладів та установ початкової професійної освіти.

Література:

1. Андрищенко Л. Б. Спортивно орієнтована технологія обучения студентів по предмету «Физическая культура». Теория и практика физической культуры. 2002. № 2. С. 47-53
2. Завидівська Н., Ополонець І. Шляхи оптимізації фізкультурно-спортивної діяльності студентів вищих навчальних закладів. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: збірник наукових праць. № 2(10), 2010. С. 50-54.
3. Півень О.П. Развитие физического воспитания молодежи в Украине (1917-1930 гг.): автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.01. Харьковський національний педагогічний ун-т ім. Г.С.Сковороди. Х., 2004. 19 с.
4. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи: Навч.посіб. К., 2003. 250 с.

УДК 378.147

ТАКСОНОМІЯ БЛУМА І ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ

*Шинкаренко В.Г., д.е.н., професор,
svg@khadi.kharkov.ua*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

При формуванні компетенцій на підставі результатів навчання виникає задача їх групування. Одним з варіантів такого групування є Національна рамка кваліфікацій, у відповідності до якої результати навчання групуються за такими класами: знання, уміння/навички, комунікації та відповідальність та автономія.

Блум [3, с. 21] запропонував інше групування та формулювання результатів навчання:

Знання – назвати, впорядкувати, зібрати, визначити, описати, знайти, перевірити, продублювати, помітити, скласти список, повторити, відтворити, показати, сказати, установити зв'язок тощо.

Розуміти – класифікувати, асоціювати з, змінити, прояснити, перетворити, побудувати, описати, обговорити, виділити, оцінити, пояснити, виразити, розширити, ідентифікувати, ілюструвати, інтерпретувати, зробити висновок, пояснити різницю між, розпізнати, передбачити, доповісти, вибрати, переглянути, перекласти, знайти рішення тощо.